

UNDIRBÚNINGUR RÝNIFUNDA

26. MENNTA- OG MENNINGARMÁL

Yfirlit yfir sjónarmið sem taka þarf tillit til vegna sérstöðu Íslands

Samningahópur um EES kafla (II) hefur unnið greinargerð um helstu atriði sem hafa þarf í huga varðandi 26. kafla um mennta- og menningarmál. Kaflinn fellur undir EES-samninginn og flestar gerðir Evrópusambandsins á sviðinu eru þegar innleiddar eða verða innleiddar á næstunni.

Ísland hefur ekki fengið neinar aðlaganir frá löggjöf á þessu sviði og telur samningahópurinn ekki þörf á að vekja athygli á sérstökum álitamálum á rýnifundum.

Greinargerð þessi inniheldur yfirferð á regluverki ESB á viðkomandi sviði og samanburð við íslenska löggjöf. Hún tiltekur atriði sem talið er rétt að halda til haga fyrir komandi samningaviðræður. Skjalið inniheldur ekki samningsafstöðu Íslands sem mótuð verður á síðari stigum.

Greinargerð til aðalsamninganefndar um yfirferð rýniblaða í samningahópi EES II

26. kafli: Mennta- og menningarmál

Tímasetning skoðunar: 29. apríl 2010.

Samantekt

Fyrir tilstilli EES-samningsins tekur Ísland þátt í samstarfi og áætlunum Evrópusambandsins á sviði menntamála, menningarmála og æskulýðsmála. Á þessum sviðum eru engar gerðir sem hafa þurft aðlögun að hálfu EFTA/EES ríkjanna. Tekið er þátt í öllum samstarfsáætlunum sem færi gefst á nema „Europe for Citizen“, sem Norðmenn vilja ekki taka þátt í. EFTA/EES ríkin hafa ekki heimildir til að taka þátt í stefnumótun fyrir framangreinda málaflokka nema að takmörkuðu leyti. Þá eru ekki allar stofnanir opnar fyrir aðild EFTA/EES ríkjanna nema með sérstökum ráðstöfunum og / eða gegn gjaldi.

Efni kafla

Menntamál og menningarmál. ESB hefur ekki lögsögu yfir mennta- eða menningarmálum aðildarríkjanna en hefur heimildir til að samhæfa og efna til verkefna, sem aðildarríkin koma sér saman um að séu til bóta fyrir málaflokkinn.

Mikilvægustu gerðir

Ákvarðanir um samstarfsáætlanir, þ.e. menntaáætlunina „Lifelong Learning“, menningaráætlunina „Culture 2007“ og æskulýðsáætlunina „Youth in Action“.

Áhrif kafla

- Helstu lagabreytingar

Engar

- Kerfisbreytingar / stofnanir

Engar

- Fjárhagsleg áhrif

Samkvæmt EES samningnum greiðir Ísland umsamið árlegt framlag fyrir þátttöku í áætlununum. Við aðild verður framlagið hluti af heildaraðildargjöldum Íslands. Hingað til hafa styrkir til ísl. aðila að jafnaði verið hærri en aðildargjöld hvers árs.

- Annað

Með stækkun ESB og aukinni pólitískri áherslu á menntamál hafa möguleikar EFTA/EES-ríkjanna til þátttöku í stefnumörkun minnkað verulega að undanfögnu. Ef til aðildar kæmi yrði aðgengi að samstarfi, stefnumótun og ákvarðanatöku meira en núna, skólagjöld að skólum í

Greinargerð þessi inniheldur yfirferð á regluverki ESB á viðkomandi sviði og samanburð við íslenska löggjöf. Hún tiltekur atriði sem talið er rétt að halda til haga fyrir komandi samningaviðræður. Skjalið inniheldur ekki samningsafstöðu Íslands sem mótuð verður á síðari stigum.

Bretlandi yrðu jöfnuð og auðveldara að fá sérfræðiaðstoð og njóta samstarfs við ýmsar stofnanir eins og t.d. Cedefop (sem stuðlar að rannsóknum og samstarfi á sviði starfsmenntunar o.fl.).

EES og Schengen (ef við á)

- Staða innleiðingar

Innleiðingu lokið

- Undanþágur

Engar

Alþjóðasamningar sem eiga undir kaflann

Framkvæmdastjórn ESB hefur gert samninga um menntamál við ríki utan Evrópu, t.d. Bandaríkin og Kanada¹. Við aðild gengur Ísland inn í þessa samninga. ESB hefur gerst aðili að einum sáttmála UNESCO, sem Ísland hefur einnig staðfest og hefur það engin áhrif á þjóðréttarlega stöðu Íslands.

ESB stofnanir og sjóðir sem eiga undir kaflann

European Training Foundation (ETF): Rannsókn- og þjálfunarstofnun á sviði starfsmennta, sem aðstoðar við uppbyggingu starfsmenntunar í nágrannaríkjum ESB í austri og suðri.

European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop): Er stofnun á sviði starfsmenntunar innan ESB. Ísland tekur að hluta þátt í starfseminni gegn gjaldi (um 3,5 millj.kr. f. 2010)

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Stofnunin sér um framkvæmd samstarfsáætlana ESB, þ.e. afgreiðslu umsókna, greiðslumál o.fl. Fólk frá EES/EFTA getur ekki ráðið sig til starfa í stofnuninni en kostnaður við hana er þó hluti af greiðslu fyrir þátttöku í samstarfsáætlunum.

European Institute of Innovation and Technology (EIT). Stofnunin á að færa saman rannsóknir og þróun, æðri menntun og frumkvöðlastarf fyrirtækja. Valin verða afbragðsverkefni í samvinnu stofnana og fyrirtækja og þau styrkt. Íslenskar stofnanir og fyrirtæki geta tekið þátt í samstarfi af þessum toga.

Sjónarmið sem mikilvægt er að hafa í huga þegar til viðræðna kemur

- Sérlausnir og fordæmi frá öðrum ríkjum /
- Hugsanlegar sérlausnir fyrir Ísland

Á ekki við í þessum málaflokki

¹ Samningar falla undir samningahóp um utanríkismál

Greinargerð þessi inniheldur yfirferð á regluverki ESB á viðkomandi sviði og samanburð við íslenska löggjöf. Hún tiltekur atriði sem talið er rétt að halda til haga fyrir komandi samningaviðræður. Skjalið inniheldur ekki samningsafstöðu Íslands sem mótuð verður á síðari stigum.